

OASE VOOR GROENE DOENERS

Weinig gebieden in Nederland zijn zó rijk bedeed met verrassende landschappen, oude bossen, prachtige beekdalen en schitterende natuurgebieden als Westerwolde. Het telt 2200 hectare bos en natuurgebied. Hier kun je op allerlei manieren van genieten.

Door het maken van een wandeling langs onontdekte plekken tot broez'n op de mountainbike met je haren in de wind. Fiets of wandel een van de tientallen uitgezette routes of vaar met een kano over de Ruiten Aa. Wie weet spot je de ijsvogel, de flierefluiter of de boomklever.

Wil je wat anders? In een aantal idyllische plaatsjes zoals Ter Borg of Smeerling ademen de authentieke boerderijen de sfeer van vroeger, waardoor het lijkt alsof de tijd heeft stilgestaan.

BEZOEK WESTERWOLDE

ER GAAT NIETS BOVEN
WESTERWOLDE

VISITGRONINGEN.NL/WESTERWOLDE

1

DE KANONNEN VAN BOURTANGE

De poorten van Vesting Bourtange zijn dagelijks geopend. De vorm is bijzonder: vijf bastions zijn geheel omringd door water met hoge vestingwallen. Hierdoor kon men de vijand al vanaf verre zien aankomen en het maakte ze moeilijk om binnen te komen. Via een van de drie imposante bruggen loop je naar binnen waar je meer te weten komt over de geschiedenis in de vijf aanwezige musea. Er zijn leuke winkeltjes en terrassen en als je geluk hebt, wordt er geschoten met de oude kanonnen.

200.000 KOGELS KAN HIJ KRIDGEN!

2

MUSEUM KLOOSTER TER APEL

In de bosrijke omgeving van Ter Apel ligt een unieke cultuurhistorische parel: het voormalig kruissherenklooster Domus Novae Lucis uit 1465. Dit nog enige bestaande middeleeuwse plattelandsklooster in Nederland staat op de Werelderfgoedlijst van UNESCO. Het is nu een museum met boeiende tentoonstellingen. In de kloostertuin staan meer dan 200 verschillende plantensoorten en in de kloosterwinkel vind je bijzondere producten. Vergeet vooral de bierkelder niet te bezoeken!

KLOOSTER TER APEL

3

DE GESCHIEDENIS VAN DE BURCHT HUIS TE WEDDE

Aan de Hoofdweg, bij de ingang van het dorp Wedde, ligt de Burcht Huis te Wedde. Deze burcht heeft een rijke historie: het wordt al in de 13e eeuw in de geschiedenis van Westerwolde beschreven. Vanuit de burcht in Wedde is Westerwolde eeuwenlang bestuurd. Wie de burcht in handen had, kon zich feitelijk heer van Westerwolde noemen. De burcht is volledig gerestaureerd. Tegenwoordig vind je er een kindhotel en een museum.

NATIONAAL CULTUURHISTORISCH LANDSCHAP WESTERWOLDE

4

WANDELLEN DOOR GROENE WELDE

Mooie beekdalen, verrassende uitzichten, historische gebouwen en middeleeuwse bossen: het Nationaal Cultuurhistorisch landschap van Westerwolde nodigt uit om te wandelen. Je kunt een keuze maken uit 40 wandelroutes, die variëren in lengte van 1,5 tot 16 kilometer. Ook zijn er wandelroutes speciaal voor kinderen, waarbij ze leuke opdrachten krijgen. In het 4e weekend van juni vindt het jaarlijkse Westerwolde Wandelweekend plaats, waarbij je een of twee dagen kunt komen wandelen.

BURCHT HUIS TE WEDDE

5

HET THEATER VAN DE NATUUR

Aan de Dennenweg in Sellingen vind je het kleinste theater van Nederland: het Theater van de Natuur. Beeldend kunstenaar Adriaan Nette kreeg het idee tijdens een rondleiding door Westerwolde. Door een draaibaar bühnekader op statief kijk je op verschillende manieren naar het omringende landschap en beleef je elke dag een andere voorstelling. De vijftien trap treden naar het uitzichtpunt zijn voorzien van vijftien gedichten, geschreven door onder anderen Harry Muskee.

THEATER VAN DE NATUUR

6

ONTDEK DE REGIO VANAF HET WATER

Een goede manier om Westerwolde te ontdekken is vanaf het water. Met je kano of kajak vaar je moeiteloos door het schitterende landschap. Via verschillende rivieren, kanalen en beken kom je langs knusse dorpjes en aantrekkelijke bezienswaardigheden. Zo kun je met je eigen boot naar Bourtange varen of een bezoekje brengen aan onze oosterburen tijdens een rondgaande toertocht. Voor vissers is Westerwolde het ultieme stekje. Dankzij vistrappen kunnen de vissen van de Aa's naar de zee zwemmen en weer terug. Goed voor de vissen én voor de visser!

KANOËN DOOR DE RUITEN AA

7

AUTHENTIEKE STREEKBOERDERIJEN IN SMEERLING

Buurtschap Smeerling is beschermd dorpsgezicht. Het bestaat uit acht authentieke streekboerderijen uit de 18e eeuw, waarvan de buitenkanten de moeite waard zijn om te bekijken. Combineer dit met een wandeling door het Metbroekbos of het Liefstingsbroek bij het nabijgelegen Weende: twee restanten van de oerbossen van Westerwolde. Ook leuk zijn Het Beleefpad en De Aaltje wandeling. Deze route volgt het verhaal van Aaltje, een meisje geboren in 1786 in Smeerling.

SMEERLING

8

VAN KLEINE SCHANS NAAR OUDSCHANS

Op een strategische plek aan de Westerwoldse Aa kwam in 1593 een kleine schans te liggen. Zo ontstond het kleinste vestingdorpje van ons land: Oudschans. Hoe klein het ook was, het speelde een grote rol in de strijd van de Staatse troepen (de Hollanders) tegen de Spaanse macht. In 1814 werd Oudschans als vesting opgeheven. In de structuur van het dorp is weinig veranderd. Het stratenplan is bewaard gebleven en de plaats van de vroegere wallen en grachten is nog goed te herkennen.

VESTINGDORPJE OUDSCHANS

9

DE RUGGENGRAAT VAN WESTERWOLDE

Dwars door Westerwolde kronkelt De Ruiten Aa, ook wel de 'ruggengraat van Westerwolde' genoemd. De Ruiten Aa is in de jaren zestig rechtgetrokken en in de jaren negentig hersteld. Langzaam kreeg ze haar oorspronkelijke bedding terug. Het resultaat van de herstelwerkzaamheden is een bijzonder gebied met prachtige natuur. Dat het in zo'n korte tijd zoveel verschillende habitats vertoont, is uniek in Nederland. Het dal staat bekend als een van de mooiste beekdalen van Nederland.

KABELBAAN TER APEL

10

NATUURLIJK GENIETEN IN WESTERWOLDE

Wist je dat er in Westerwolde ook heel wat voedsel wordt verbouwd? Hier maken ze de (h)eerlijkste (streek) gerechten van. In Westerwolde zijn steeds meer bedrijven bewust bezig met duurzaam ondernemen. Ze onderkennen het plezier van leven met aandacht, zien het belang van rust, eerbied en liefde voor het land en zorg voor de bodem. Ga op ontdekkingsstocht langs de gastvrije ondernemers en proef de huisgemaakte producten en gerechten.

STREEKPRODUCTEN

11

CITTASLOW

Westerwolde is een van de elf Cittaslow-gemeenten die Nederland rijk is. Cittaslow is het internationale keurmerk voor gemeenten die zich inzetten voor verbetering van de kwaliteit van leven door het authentieke te koesteren en daarmee de sprong naar de toekomst maken. Traditie gaat hand in hand met innovatie. Het betekent een erkenning van het finschalige gebied waar het goed wonen, werken en leven is. Kernelementen zijn: identiteit, kwaliteit, traditie, voedsel en duurzaamheid.

OP HET GOEDE LEVEN

12

SHOPPEN IN STADSKANAAL

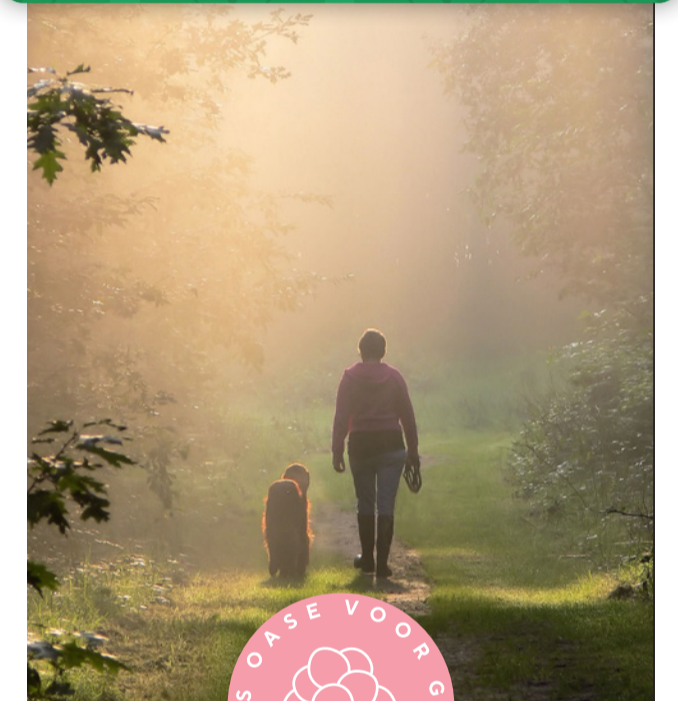
Shoppin: Centrum Stadskanaal heeft 't allemaal. Heerlijk struinen door Stadskanaal. Deze bruisende plaats heeft leuke winkelstraatjes met een gevarieerd winkel aanbod en kunstgaleries. Je vind hier alles voor een fijne shop-dag: gezellige lunchplekjes, leuke boetiekjes met de laatste mode, de origineelste cadeaus, inspirerende woonwinkels en de laatste trends op het gebied van gezondheid. Het centrum is onlangs vernieuwd waardoor je beter je weg kunt vinden en kunt genieten van een compleet dagje uit.

BELEEF STADSKANAAL

WELKOM IN WESTERWOLDE

52° 56' 50.7" N 7° 08' 10.8" E

— COLOFON

Ontwerp Studio Anne-Marijn
Opmaak en druk MarneVeenstra
Tekst ZO! Groningen
Fotografie Jeanique van den Berg, Carolien Cadoni, Margreet de Jong, Tim Bilman en Marketing Groningen.
Verantwoording Alle gegevens zijn met grote zorgvuldigheid verzameld en verwerkt. ZO! Groningen kan niet aansprakelijk gesteld worden voor eventuele onjuistheden.

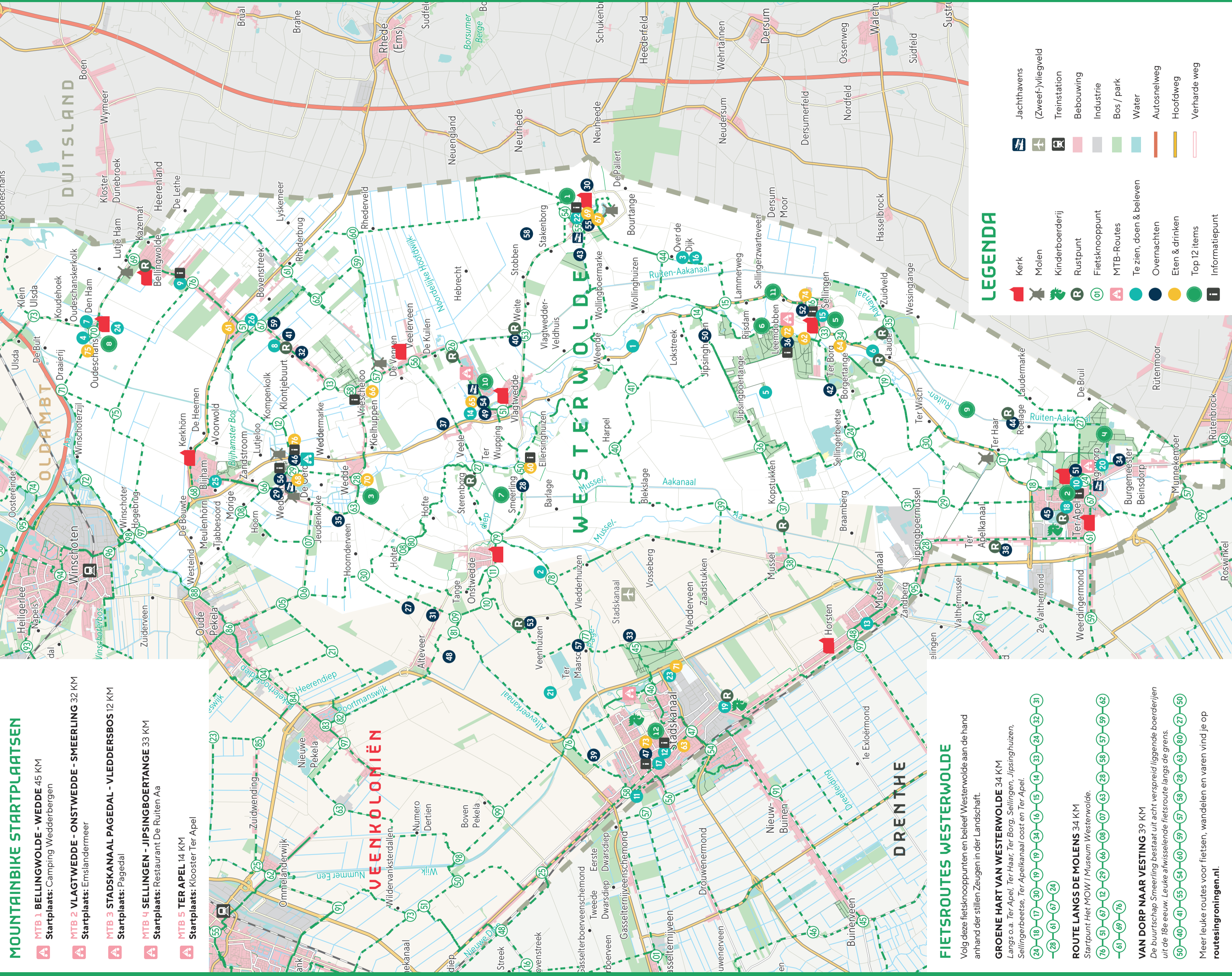
Contact
Heb je vragen? Mail dan met info@zogroningen.nl

Volg ons op
visitgroningen.nl/westerwolde
facebook.com/mooi.westerwolde
[instagram @mooiwesterwolde](https://instagram.com/mooiwesterwolde)

Dit is een uitgave van ZO! Groningen
© Mei 2023

MOUNTAINBIKE STARTPLAATSEN

- MTB 1 BELLINGWOLDE - WEDDE** 45 KM
Startplaats: Camping Wedderbergen
- MTB 2 VLAGTWEDDE - ONSTWEDDE - SMEERLING** 32 KM
Startplaats: Emslandermeer
- MTB 3 STADSKANAAL PAGEDAL - VLEDDERSBOS** 12 KM
Startplaats: Pagedal
- MTB 4 SELLINGEN - JIPSINGBOERTANGE** 33 KM
Startplaats: Restaurant De Ruiten Aa
- MTB 5 TER APEL** 14 KM
Startplaats: Klooster Ter Apel

FIETSRUTES WESTERWOLDE

Volg deze fietsknooppunten en beleef Westerwolde aan de hand anhand der stillen Zeugen in der Landschaft.

- GROENE HART VAN WESTERWOLDE** 34 KM
Langs o.a. Ter Apel, Ter Haar, Ter Borg, Sellingen, Jipsinghuizen, Sellingerbeetse, Ter Apelkanaal oosten en Ter Apel.
24-18-17-30-19-34-16-15-14-13-24-32-31-28-61-67-24
- ROUTE LANGS DE MOLENS** 34 KM
Startpunt Het MOUW Museum Westerwolde.
7-51-97-12-29-66-08-07-43-28-38-57-59-40-41-55-54-60-59-57-58-28-03-60-27-50-61-68-76

VAN DORP NAAR VESTING 39 KM
De buurtschap Smeering bestaat uit acht verspreid liggende boerderijen uit de 18e eeuw. Leuke afrisselende fietsroute langs de grens.
50-40-41-55-54-60-59-57-58-28-03-60-27-50

Meer leuke routes voor fietsen, wandelen en varen vind je op [routesingroningen.nl](#).

TE ZIEN, DOEN & BELEVEN

- 1 Boeket Garm | boeketgarm.nl
- 2 Bio-boerderij Landveer Westerwolds Goud | westerwoldgoud.nl
- 3 Brouwerij Westerwolde | brouwerijwesterwolde.nl
- 4 De Blokkend | deblokkend.nl
- 5 Voormalig Kamp de Beetse Sellingen | kampfdebeetse.wordpress.com
- 6 De Woeste Grond | dewoestegrond.nl
- 7 Edelmiddelij Goudrecht | goudrecht.nl
- 8 Groningen Natuurlijk | groningennatuurlijk.nl
- 9 Het HOW! Museum Westerwolde | hetmow.nl
- 10 Museum Klooster Ter Apel | kloosterterapel.nl
- 11 Museumoorlijn STAR | stadskanaal.nl
- 12 Pongels Outdoor & Vrije Tijd | pongels.eu
- 13 Rolles Sports Cycling | rollesport.com
- 14 Reegh Minigolf | reegh.nl
- 15 SHC De Oude Stelmakerij | streekhistorischcentrum.nl
- 16 Sjal Westerwolde | stalwesterwolde.nl
- 17 Stichting Jannie en Snikkevaart | janni.nl
- 18 Kunst op locatie - Expositie op maat - Speleknuts | speleknuts.nl
- 19 Streekhistorisch Centrum Stadskanaal | streekhistorischcentrum.nl
- 20 Wonderwereld | wonderwereld.nl
- 21 Zuivelboerderij Bil de Boerlin | facebook.com/zuivelboerderijbildeboern
- 22 Vesting Bourtange | bourtange.nl
- 23 Bowling De Rode Loper | bowlingstadskanaal.nl
- 24 Vestingmuseum Oudechans | vestingoudeschans.com
- 25 Pieter Dekker Rondvaart Bijham | dekkerrondvaarten.nl
- 26 Hertenkamp Wieschebloo | facebook.com/StichtingHertenkampWieschebloo-10895647490309

OVERNACHTEN

- 27 B&B Alteveer Buiten | alteveerbuiten.nl
- 28 B&B Boerdorff De Vlaspoos | boerdorffdeklaspoos.nl
- 29 B&B Boeren Maison | boerenmaison.nl
- 30 B&B De Konik Bourtange | dekonik.nl
- 31 B&B Poort van Westerwolde | poortvanwesterwolde.nl
- 32 B&B het Kloontje | bbaetkloontje.nl
- 33 B&B Ter Borg | bbaetborg.nl
- 34 B&B Wedderstee | viedderstee.nl
- 35 Boerdorff 't Ossenschet | ossenschet.nl
- 36 BuitenWedde | buitenwedde.nl
- 37 Camping Boerenbont | campingboerenbont.nl
- 38 Camping Buitengoud het Achterdiep | achterdiep.nl
- 39 Camping de 't Tuin | det-tuin.nl
- 40 Camping en Luchtschif Noorderloo | noorderloo.nl
- 41 Camping Hamina Hoeve | campinghaminahoeve.nl
- 42 Camping 't Plathuis | plathuis.nl
- 43 Camping Roelage | roelage.nl
- 44 Camping Moekesgat | moekesgat.nl
- 45 Camping Wekkerberg | wekkerberg.nl
- 46 City Hotel Stadskanaal | hotel-stadskanaal.nl
- 47 De Porrepoel | porrepoel.nl
- 48 Bungalowpark Emslandermeer | bungalowpark-emslandermeer.nl
- 49 Gastenverblijf B&B Velduil | gastenverblijfvelduil.nl
- 50 Hotel Boschhuut | boschhuut.nl
- 51 Herberg Sellingen | herbergsellingen.nl
- 52 Oolderhoeve | oolderhoeve.nl
- 53 Vakantiepark Emslandermeer | emslandermeer.nl
- 54 Vestinggemeenten Bourtange | bourtange.nl
- 55 Villapark Weddermeer | villaparkweddermeer.nl
- 56 Vakantiepark De Sikkenberg | sikkenberg.nl
- 57 Groepsaccommodatie De Staakenbergh | destaaakenbergh.nl
- 58 Camperplaats Loostersteel | loostersteel.nl

ETEN & DRINKEN

- 39 Gastrij Natuurlijk Smeering | gastrij-natuurlijk-smeering.nl
- 40 Usalon Vrederip | facebook.com/Usalon-lunchroom-Vrederip
- 41 Kopje Genieten | kopjegenieten.nl
- 42 Lunchcafé Mokkà's | mokkas.nl
- 43 Restaurant De Boshoeve | boshoeve.nl
- 44 Rough eten en drinken | rough.nl
- 45 Theeschenkerij Molen de Korenbloem | pensioen-steen-stoetje-business.ste
- 46 't Oal Kroegje | oalkroegje.nl
- 47 Brasserie Weddermeerhoeve | weddermeerhoeve.nl
- 48 Café Restaurant 's Lands Huzv | landshuzv.nl
- 49 Eatcafé De Leeuw | facebook.com/Eatcafé-De-Leeuw
- 50 Restaurant de Ruiten Loper | steakhousedrilldeler.nl
- 51 Restaurant de Ruiten Aa | debronzekeuk.nl/de-ruiten-aa
- 52 Herberg Sellingen | herbergsellingen.nl
- 53 De Javan Oudechans | dejavaanoudeschans.nl
- 54 Horeca Wedderbergen | wedderbergen.nl

TOP 12 ITEMS

- 1 De kassen van Bourtange
- 2 Museum Klooster Ter Apel
- 3 De geschiedenis van de Burcht Huis te Wedde
- 4 Wandelen in Westerwolde (Stichting)
- 5 Het theater van de natuur
- 6 Westerwolde vanaf het water
- 7 Authentieke streekbierrijen in Smeering
- 8 Het kleinste vestingdorpje Oudechans
- 9 De Ruiten Aa kronkelt door Westerwolde
- 10 De streekproducten Westerwolde
- 11 Citaslow-gemeente Westerwolde
- 12 Shoppen: Centrum Stadskanaal heert 't allimaal

LEGENDA

- Kerk
- Molen
- Kinderboerderij
- Rustpunt
- Fietsknooppunt
- MTB-Routes
- Te zien, doen & beleven
- Overnachten
- Eten & drinken
- Top 12 items
- Informatiepunt
- Jachthavens (Zweefvliegveld)
- Treinstation
- Bebouwing
- Industrie
- Bos / park
- Water
- Autosnelweg
- Hoofdweg
- Verharde weg